

Együtt kiállítás

(Megnyitó a Magyar Festészet Napja alkalmából)

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Azt mondja Egry József, a Balaton egyik legnagyobb festője, hogy soha nem felejt el, hogy a táj, ami előtte van, az mögötte folytatódik. Mi se felejtjük el azt, hogy nem a festmény képkerete jelenti a kompozíció határát, a kép bennünk kezdődik és bennünk ér véget.

Bennünk van, ahogy magunkban őrizzük Krisztus képét is, akinek arcát állítólag Szent Lukács is megfestette, ezért az evangélistát a festők védőszentjeként tisztelik. A hagyomány úgy tartja, hogy az orvosként is tevékenykedő Lukács készítette a római Maria Maggiore bazilikában őrzött Mária-képet. Hogy valóban ő festette-e a képet, nem tudjuk, de az biztos: az evangélisták közül Lukács beszél legszebben a Szűzanyáról.

A Magyar Festészet Napja rendezvénysorozat, Bráda Tibor Munkácsy-díjas festőművész ötlete alapján először 2002-ben rendezték meg, azóta október 18., azaz Szent Lukács névnapja a *Magyar Festészet Napja*.

A keszthelyi rendezvényre Zala megyei alkotókat, horvát, szlovén és osztrák festőket, azaz kárpát-medencei művészeket látnak vendégül a szervezők – ez is mutatja, hogy Keszthely és a Balatoni Múzeum nemcsak regionális kulturális centrum, hatósugarai túlmutatnak az ország határain.

Van Gogh írta: *van, amikor úgy érzem, hogy festés közben föllebben az időt és sorsot takaró fátyol*. Igen, a festő a teljesség gazdagságát jeleníti meg, akkor is, ha egy kivilágítatlan, éjjeli játszóteret ábrázol, akkor is, amikor egy magányos cédrust fest meg, és akkor is, amikor Jézus vagy Mária arcát örökíti meg.

Persze, a képzőművészt nemcsak az alkotás maga foglalkoztatja, hanem az is, hogy lehet-e újra a kortárs képzőművészet a nemzeti kultúra kiemelt tényezője. Vannak, akik úgy érzik, hogy az elmúlt évtizedekben elmaradt számos nagyszerű életmű szellemi birtokbavétele. Ezt hivatott orvosolni a Magyar Festészet Napja rendezvénysorozat is, melynek különböző helyszínein bemutatkozhat

a kortárs hazai képzőművészet, de a környező országok kiválóságai is kiállíthatnak.

A nagyközönség megismerkedhet a kortárs művészeti mezővel, információk és képek cserélhetnek gazdát, a még kevésbé ismert alkotókat könnyebben integrálhatja a szakmai és a közönségsiker, és mindezek mellett megmutatkozik a művészetre oly' fogékony kultúrtáj, Keszthely és környéke is. A Balatoni Múzeum, a Dunántúlon egyedüliként, immár hatodik alkalommal vesz részt a rendezvénysorozaton.

Számos történetet ismerünk csodatévő festményekről, az egyik első ilyen leírás a Santa Maria Maggiore-bazilikában őrzött Mária-képpel kapcsolatos, amelyet a hagyomány Szent Lukács festményének tart.

Történt egyszer, hogy Márton pápa – aki vitában állt Róma városának polgári vezetőivel –, egy alkalommal a kép előtt áldoztatott. Nem sejtette, hogy az áldozók között van valaki, aki a ruhája alatt tört szorongat, mert meg akarta ölni. Amikor azonban a pápa felé nyújtotta az ostyát, megelevenedett a kép, a Szent Szűz ránézett a merénylőre, aki a pillantástól megvakult, így a pápa megmenekült.

Vajon képesek-e arra a festmények, hogy csodát tegyenek?

Attól függ, mit nevezünk csodának. A jó képen a tér belső térré változik, az idő belső idővé, hiszen nemcsak az idő, de a tér is állandóan változik. Szerencsés csillagállás esetén azonosulunk a képpel, magunk is részévé válunk, tehát a kép bennünk kezdődik és bennünk ér véget.

A 2002 óta megrendezésre kerülő Magyar Festészet Napja rendezvénysorozat *Együtt* című tárlatának festményei azt foglalják keretbe, amik mi magunk vagyunk, hiszen egy tájkép valójában nem a természethez, hanem önmagunkhoz kalauzol el.

Ehhez az utazáshoz mindenkinek hasznos időtöltést kívánok!

(Elhangzott a Balatoni Múzeumban, 2011. október 16-án.)